

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 04.07.2019

Sayı: 166

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 05.07.2019
Sayı: -120.10-E.00000499596

E.00000499596

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti 3 tarafı denizlerle çevrili olan ve son derece önemli bir coğrafi konuma sahip Anadolu yarımadası üzerindedir. Hem Akdeniz'e, hem de Karadeniz'e kıyısı olan tek ülkedir. Böyle bir coğrafi konuma sahip olduğu için Türkiye denizleri; Türkiye'nin ekonomisinde, ikliminde ve sahip olduğu canlı çeşitliliğinde hayati bir unsur haline gelmiştir.

Türkiye'yi çevreleyen Akdeniz, Karadeniz, Ege ve bir iç deniz olan Marmara çok ciddi ve karmaşık kirlilik tehditleriyle yüz yüzedir. Bu kirliliğin oluşmasında evsel atıklar, arıtma tesisi yetersizliğinden kaynaklanan ve arıtılmamış kirli suların denize boşaltılmasından kaynaklanan kirlenme, kara kökenli diğer kirlenmeler, deniz araçlarından kaynaklanan kirlenmeler gibi çok çeşitli faktörler etkilidir.

Denizlerimizin hızla kirleniyor oluşu artık gözle görülen, sonuçları ciddi şekilde ortaya çıkan bir vaka haline gelmiştir. Denizlerimizin karşı karşıya olduğu kirlilik riskleri, ekonomiden ekolojik hayata kadar birçok alanda çok olumsuz etkiler yaratabilecek bir potansiyele sahiptir.

Bu nedenlerle, denizlerimizin kirliliğinin ne aşamada olduğu, denizlerimizi söz konusu kirliliklerden korumak için alınan tedbirlerin verimliliğini incelemek ve ek olarak alınması gereken tedbirleri ortaya koyabilmek ve Türkiye denizlerinin karşı karşıya olduğu bu riskleri bertaraf edebilmek için Anayasa'nın 98., İçtüzük'ün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz.

Prof. Dr. Metin Ergun

Muğla Milletvekili

E.00000499596

GEREKÇE

Türkiye denizleri, kronik bir kirlilik tehdidi ile karşı karşıyadır. Bu kirlilik tehdidi gittikçe tehlikeli bir hal almaya başlamıştır. Arıtılmamış endüstriyel sular ve yine arıtılmamış kanalizasyon suları, evsel atıklar, kara kökenli diğer kirleticiler ve deniz araçlarından kaynaklanan atıklar denizlerimizin kirlenmesindeki en önemli kaynaklar arasındadır.

Kara kökenli kirlenmenin en fazla kendisini gösterdiği denizimiz Marmara Denizi'dir. Marmara Denizi'nin kirlenmesinde, bölgedeki arıtma tesislerinin sayıca ve nitelik olarak yetersiz oluşunun başat rol oynadığı açıktır. Marmara Denizi'nin kirlenmesi, bu deniz aynı zamanda biyolojik bir koridor olduğu için Karadeniz'den gelen ve Kuzey Ege ile Çanakkale Boğazı'nda oluşan kirlilikten de etkilenmektedir. Bu sebeplerden dolayı, Kalkan, Kılıç, Orkinos, Berlam gibi balık stoklarında son 20 yılda ciddi azalma olduğu gözlenmektedir. Bu yüzden bölgedeki belediyelere yönelik arıtma tesislerinin kurulumu ve geliştirilmesi konusunda daha fazla devlet desteğine ve denetimine ihtiyaç duyulduğu aşikârdır.

Türkiye'yi çevreleyen bir diğer önemli deniz olan Ege ise Türkiye'nin turizm konusunda en büyük sermayesi olarak değerlendirilebilir. Ege Denizi ise başta deniz araçları kaynaklı kirlenmeye maruz kalmakla beraber, kara kökenli kirleticiler de bu denizimizi baskı altına almaktadır. Oluşan kirlilik denizin sahip olduğu canlı çeşitliğini ve ekolojik sistemi tehdit etmektedir.

Akdeniz ise yine Ege'ye benzer bir şekilde Türk turizminin en önemli unsurlarından birisidir. Sahip olduğu Derin deniz çukurları, Finike Denizaltı Dağları gibi özel alanlara ve büyük uzun kanyonlara sahiptir. Süveyş Kanalı'nın açılmasından başlayarak son yıllarda etkileri keskin bir şekilde hissedilen küresel iklim değişikliğinin tetikleme sebebiyle Akdeniz'e Kızıldeniz, Umman Denizi ve Hint Okyanus'undan çok farklı deniz canlıları sığınmakta ve bölgenin orijinal deniz türlerine tehdit oluşturmaya başlamıştır. Bu canlılar denize giren vatandaşlarımıza ve turistlere de zarar vermeye başlamış ve turizmin geleceği konusunda da risk oluşturmaktadır. Küresel iklim değişikliğinin Akdeniz'deki deniz ekosistemine verdiği tahribat bir yana, Akdeniz de diğer denizlerimiz gibi yine ciddi bir kirlilik baskısına maruz kalmaktadır.

Dünyanın en büyük oksijensiz su kütesine sahip olan ve Türk balıkçılığının %60'ının gerçekleştirildiği Karadeniz de yoğun bir kirliliğe maruz kalmaktadır. Özellikle yabancı gemilerin denize bıraktığı katı atıkların oranı çok yüksektir. Karadeniz de diğer denizlerimiz gibi evsel atık, endüstriyel deşarjlar ve petrol kirlenmeleri gibi çeşitli kirlenme türlerine maruz kalmaktadır.

E.00000499596

Denizlerimizin maruz kaldığı kirlenme tehditlerinin kapsamlı şekilde belirlenebilmesi, ne tür tedbirlere ihtiyaç duyulduğunun saptanması ve bu tedbirlerin uygulanmasında karşılaşılan sorunların detaylı bir şekilde ortaya konulabilmesi için Anayasa'nın 98., İktüzük'ün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz.

E.00000499596

.....Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ADI VE SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZASI
Yasin ÖZTÜRK	Denizli	ÖZTÜRK
Ayhan Çeşur	İsparta	Çeşur
Tuba Vural Çekir	Ankara	Çekir
M. Metanet Çulhaçlı	Adana	Çulhaçlı
İbrahim HAHİBORAK	Ankara M.V.	HAHİBORAK
AHMET ARAPÇIOĞLU	İstanbul	ARAPÇIOĞLU
İsmail KÖNCEK	ADANA	KÖNCEK
Bener Kalkan	Tekirdağ	Kalkan
Zehra Kalkan Sipahi	Mersin	Kalkan
Dursun ATAS	Konya	ATAS
Ümit DİKBATIR	SAKARYA	DİKBATIR
Hüseyin ÖRS	TRABZON	ÖRS
Hasan Süboğlu	Antalya	Süboğlu
Hayrettin Nuhoglu	İstanbul	Nuhoglu
Ayhan Altıntaş	Ankara	Altıntaş
İsmail Zekiye	Bursa	Zekiye
Ayhan Dinel	Alanya	Dinel
Dilhanet DEMİRÖZ	İzmir	DEMİRÖZ
Osman Çabırcı	Eskişehir	Çabırcı
M. Naci Çoşkun	Erzurum	Çoşkun